

Plan

- mot kränkande behandling och diskriminering

vid Anders Ljungstedts gymnasium

Läsåret 2023/2024

Originalversion: 2022-09-29
Läsårsversion fastställd: 2023-06-24 av skolledningen
Reviderad under läsåret:

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Vision	3
3. Uppdrag	4
4. Delaktighet	4
5. Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering	4
6. Lagar, definitioner och begrepp	4
6.1. Diskrimineringslagen	4
6.2. Olika former av diskriminering	6
6.3. Kränkande behandling	6
7. Kartläggning av verksamheten	7
7.1. Kommunens elevenkät	7
7.2. Hälsosamtal	7
7.3. Ungdomsenkäten Om mig	7
7.4. Utvecklingssamtal	8
7.5. Närvaro	8
8. Främjande och förebyggande arbete	8
8.1. Mentor	8
8.1.1. Heltidsmentor	8
8.1.2. Klassmentor	9
8.2. Elevhälsa och elevhälsoteam	9
8.2.1. Elevhälsa	9
8.2.2. Elevhälsoteam (EHT)	9
9. Anmäla, utreda och åtgärda	10
9.1. Anmälan	10
9.1.1. Elev kränkt av elev	10
9.1.2. Elev kränkt av personal	10
9.2. Utredning, åtgärder och uppföljning	11
9.2.1. Elev kränkt av elev	11
9.2.2. Elev kränkt av personal	11

1. Inledning

Linköpings kommun ska bedriva ett jämställdhets- och mångfaldsarbete som genomsyrar kommunens hela verksamhet. Arbetet ska kännetecknas av utveckling och förbättring och leda till ökad kvalitet för såväl elever som anställda. Nolltolerans mot kränkningar, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering innebär att varje individ har rätt till likabehandling och icke-diskriminering oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta gäller för elev - elev, elev - personal, personal - elev och personal - personal. I detta arbete har arbetslagsledare och chefer ett särskilt ansvar. Arbetet grundar sig främst i [Skollagen \(2010:800\)](#) samt [Diskrimineringslagen \(2008:567\)](#). Huvudmannen för skolan har det övergripande ansvaret att lagstiftningen efterlevs och har därmed även ansvar för eventuella skadeståndskrav.

Denna plan är övergripande och ligger till grund för skolans arbete kring främjande och förebyggande åtgärder, men även för rutiner vid misstanke eller upptäckt av kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering syftar till att tydliggöra och främja elevers och personals lika rättigheter, där alla ska kunna känna sig trygga och bemötas med respekt för sin individualitet. Skolans ledning och all personal tar avstånd från alla former av kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

2. Vision

På Anders Ljungstedts gymnasium ska alla kunna trivas och känna sig trygga. Alla elever ska känna sig sedda och bekräftade samt ha samma rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck.

Arbetet på skolan genomsyras av respekt för den enskilde individen och baseras på den värdegrund som anges i [Skollagen \(2010:800\)](#), läroplaner, [Diskrimineringslagen \(2008:567\)](#) och [Arbetsmiljölagen \(1977:1160\)](#).

“Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.” [Skollagen \(2010:800\)](#), 1 kap. 5 §.

3. Uppdrag

Skolan har i uppdrag att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering. I enlighet med tidigare beskrivna värdegrund har var och en som verkar inom skolan en skyldighet att främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Det vill säga att skolan har långtgående skyldigheter att motverka kränkande behandling och diskriminering.

4. Delaktighet

Elever och personal ska medverka i arbetet med planen mot kränkande behandling och diskriminering.

5. Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering

På skolan finns dels en övergripande plan, dels programspecifika planer för respektive program eller verksamhet. Den övergripande planen beskriver generellt hur arbetet kring kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering bedrivs på Anders Ljungstedts gymnasium och den finns publicerad på skolans hemsida.

De programspecifika planerna beskriver mer i detalj hur arbetet görs, och vad som sker, på de olika programmen och i verksamheterna. Dessa planer finns inom respektive program eller verksamhet och kommuniceras och hålls aktuella inom elev- och personalgrupper.

6. Lagar, definitioner och begrepp

Elever på Anders Ljungstedts gymnasium ska kunna känna sig trygga och inte bli kränkta, trakasserade, sexuellt trakasserade eller diskriminerade.

6.1. Diskrimineringslagen

[Diskrimineringslagens \(2008:567\)](#) ändamål är att motverka diskriminering och främja lika rättigheter. Innebörden av diskriminering i skolan är att en elev missgynnas direkt eller indirekt, med skäl som har samband med någon eller några av de sju diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- **Kön** – det juridiska könet. I Sverige finns de juridiska könen kvinna respektive man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även de personer som avser att ändra, eller har ändrat, sitt juridiska kön.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck** – att någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- **Etnisk tillhörighet** – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion eller annan trosuppfattning** – en religiös, livsfilosofisk eller annan motsvarande livsåskådning. "Annan trosuppfattning" ska läsas i förhållande till religion.
- **Funktionsnedsättning** – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga, som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln eller har uppstått därefter.
- **Sexuell läggning** – hetero-, homo- eller bisexuell läggning.
- **Ålder** – uppnådd levnadslängd.

Då diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter detta att det återfinns någon form av makt hos den eller dem som utför diskrimineringen. Detta innebär att elever inte kan diskriminera varandra; det är bara personal eller huvudmannen som kan göra sig skyldig till diskriminering i juridisk mening.

6.2. Olika former av diskriminering

- **Direkt diskriminering** – innebär att någon behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och det finns en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.
- **Indirekt diskriminering** – är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till diskrimineringsgrunderna. Det är inte indirekt diskriminering om syftet med regeln är berättigat och sättet som används för att uppnå syftet är lämpligt och nödvändigt.
- **Bristande tillgänglighet** – är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten.
- **Trakasserier** – är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.
- **Sexuella trakasserier** – innebär ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Sexuella trakasserier behöver inte ha någon koppling till de sju diskrimineringsgrunderna.
- **Instruktioner att diskriminera** – är när någon ger en order till, eller instruerar, någon som är i beroendeställning.

6.3. Kränkande behandling

Kränkande behandling kan ta sig uttryck i trakasserier, men även som annan kränkande behandling. Med kränkande behandling menas ett uppträdande som, utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Se även [Handlingsplan mot våld och hot om våld](#).

Kränkningar kan vara:

- fysiska – t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar;
- verbala – t.ex. att bli hotad eller kränkt via ord som kan upplevas kränkande;
- psykosociala – t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning;
- text- och bildburna – t.ex. inlägg på social medier, klotter och lappar.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppges att han eller hon har blivit kränkt alltid måste tas på allvar.

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande

7. Kartläggning av verksamheten

Skolan har till uppgift att kartlägga trivsel och riskområden, för att på så sätt kunna genomföra adekvata insatser inom utpekade förbättringsområden. Denna kartläggning kan omfatta riskområden utifrån fysiska platser inom skolans område samt förekomst av kränkningar, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Därtill kommer även dokumentation och enkätundersökning, där elever och personal är delaktiga.

7.1. Kommunens elevenkät

Varje läsår genomförs en gymnasieenkät i Linköpings kommun.. Enkäten behandlar följande områden: lärare och bedömning, undervisning, digitalisering, bemötande och likabehandling, elevhälsa och trygghet, samt elevkår/elevråd/elevforum.

7.2. Hälsosamtal

Hälsosamtal erbjuds samtliga elever i år 1. Skolsköterskornas hälsosamtal är ett tillfälle att få kunskap om hur eleverna mår och ser på sitt liv. Viktiga frågor vid samtalet är elevens upplevelse av skolans sociala klimat.

Skolsköterskorna ansvarar för genomförandet av samtalen och för dess uppföljning.

7.3. Ungdomsenkäten *Om mig*

Om mig är en webbenkät om hälsa och livsstil bland ungdomar i grund- och gymnasieskolan i Östergötland. Enkäten genomförs som ett samarbete mellan Region Östergötland, länets kommuner och Länsstyrelsen i Östergötland och har tagits fram tillsammans med ungdomar i länet.

Resultatet sammanställs och återkopplas till skolan.

7.4. Utvecklingssamtal

Mentor har utvecklingssamtal med sina elever varje termin. Vårdnadshavare till elev som är under 18 år bjuds också in, vilket även kan ske efter att eleven fyllt 18 år om eleven själv så önskar.

Samtalet berör elevens totala studiesituation, vilket innebär att det finns möjlighet att också fånga upplevelser av vantrivsel och utsatthet.

7.5. Närvaro

Mentor följer upp elevens närvaro och frånvaro, eftersom frånvaro kan vara ett tecken på ohälsa och vantrivsel. Mentor ska vid elevs omfattande, eller återkommande, frånvaro ta hjälp av skolans elevhälsoteam.

All frånvaro rapporteras av lärare i rapporteringsverktyget *Skola24* och systemet skickar automatiskt meddelande till registrerade vårdnadshavare.

8. Främjande och förebyggande arbete

Det främjande och förebyggande arbetet på Anders Ljungstedts gymnasium innebär att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all personal, och där samtliga elever ges maximala möjligheter att lära och utvecklas. Det är ett ständigt pågående arbete som sker systematiskt i såväl elev- som personal- och ledningsgrupper.

8.1. Mentor

“Varje elev ska ha en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt från elevens utbildning i dess helhet. Mentor ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera berörd skolpersonal.
“ [Skollagen \(2010:800\)](#), 15 kap. 19a §.

8.1.1. Heltidsmentor

På Anders Ljungstedts gymnasium finns heltidsmentorer vars uppdrag och roll varierar beroende på vilket rektorsområden vederbörande arbetar. Gemensamt för alla är att verka för en trygg och likvärdig skolmiljö för alla elever, och där grunden alltid bygger på att arbeta relationsskapande och vägledande genom att vara en tillgänglig och trygg vuxen.

8.1.2. Klassmentor

Utöver heltidsmentorer har flera program också klassmentorer. Denne är antingen en yrkeslärare eller en ämneslärare.

8.2. Elevhälsa och elevhälsoteam

8.2.1. Elevhälsa

Enligt [Skollagen \(2010:800\)](#) ska elevhälsa finnas för eleverna.

Den ska omfattas av medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, vilka främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande, där elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens.

8.2.2. Elevhälsoteam (EHT)

Anders Ljungstedts gymnasium har organiserat i tre elevhälsoteam, som träffas regelbundet varje vecka.

Elevhälsoteamen består av nedanstående professioner, men det kan se olika ut beroende på vilken verksamhet det gäller:

- skolsköterska,
- kurator,
- specialpedagog/speciallärare,
- studie- och yrkesvägledare/arbetsmarknadskonsulent,
- arbetsterapeut,
- heltidsmentor,
- rektor.

9. Anmäla, utreda och åtgärda

Det råder nolltolerans mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på skolan. All personal som får kännedom om, eller misstänker att det förekommer, är skyldig att agera aktivt och omedelbart i situationen, samt anmäla till rektor.

“En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567)”. [Skollagen \(2010:800\)](#), 6 kap. 10 §.

9.1. Anmälan

Om en elev känner sig kränkt av en annan elev eller av personal på skolan, är det viktigt att personal på skolan informeras.

9.1.1. Elev kränkt av elev

All personal som får kännedom, eller fattar misstanke, om att en elev känner sig utsatt av annan elev/andra elever, är skyldig att ingripa och kontakta elevens mentor.

En anmälan ska göras omgående och delas med berörd rektor, [se länk](#).

Rektor ansvarar för att anmälan förs vidare till huvudman (enhetschef).

Enhetschef ansvarar för diarieföring och rapportering vidare till nämnd.

9.1.2. Elev kränkt av personal

All personal som får kännedom, eller fattar misstanke, om att en elev känner sig utsatt av personal, är skyldig att meddela elevens rektor.

Rektor upprättar omgående en anmälan tillsammans med eleven som upplever sig utsatt, [se länk](#).

Rektor ansvarar för att anmälan förs vidare till huvudman (enhetschef).

Enhetschef ansvarar för diarieföring och rapportering vidare till nämnd.

9.2. Utredning, åtgärder och uppföljning

Skolan har ett ansvar att utreda och genom lämpliga åtgärder försöka komma till rätta med de problem som uppstått. Insatserna ska vara riktade både till den som känner sig kränkt, trakasserad, sexuellt trakasserad eller diskriminerad och till den eller de som har utsatt någon för det. Utredningen ska noga dokumenteras, [se länk](#).

9.2.1. Elev kränkt av elev

Mentor och/eller kurator ansvarar för utredningsarbetet om det är elev/elever som kränkt annan elev. Arbetet följs upp i elevhälsoteamet. Vid behov kan rektor vara den som ansvarar för utredningen.

9.2.2. Elev kränkt av personal

Rektor ansvarar för utredningen om det är medarbetare som har kränkt en elev. Utredningen ska enligt Arbetsmiljöverkets riktlinjer och Diskrimineringslagen utföras av en neutral part. Rektor kan ta hjälp av HR-organisationen eller annan funktion som bedöms lämplig. Stödmaterial finns att tillgå, [se länk](#).

10. Utvärdering och uppföljning av planen

Plan mot kränkande behandling och diskriminering utvärderas och revideras i slutet av varje läsår, alternativt i början av nästa läsår. Den ska vara klar senast i slutet av september.